

Fördjupad information om Kriterium 2 "Tillverkning av varan"

Kriterium 2 "Tillverkning av varan" bedömer varors/produkters miljöpåverkan under tillverkningskedet vilket kan redovisas i så kallade miljövarudeklarationer eller EPD (Environmental Product Declarations). En EPD ger information om varor och tjänsters miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Byggvarubedömningen godtar EPD som tagits fram utifrån för produkten relevanta standarder och verifierats av någon av programmen för EPD. Programmen tillhandahåller verifierade och registrerade dokument som kommunicerar transparent och jämförbar information. Byggvaror som faller under byggproduktförordningen ska uppfylla standarderna ISO 14025 och EN 15804. Även för andra varor och produkter som inte faller under byggproduktförordningen kan en EPD tas fram, dessa kan godkännas efter avstämning med Byggvarubedömningen.

Delkriterium 2.1 "Emissioner till luft, vatten och mark under produktionsskedet" premierar leverantörer som har tagit fram produktspecifika EPD (kallas ofta enbart EPD). En produktspecifik EPD kan enkelt beskrivas som en EPD framtagen för en vara/produkt av ett företag, vanligtvis producenten av varan. Så kallade sektoriella/generiska EPD förekommer också, dessa är genomsnittliga för en bransch och vanligtvis framtagna av en branschorganisation eller liknande. För bedömning Rekommenderas ska bifogad EPD vara produktspecifik, verifierad (tredjepartsgranskad) och följa standarderna ISO 14025 och EN15804 (eller gällande standard för annan produktgrupp). Sektoriella/generiska EPD ger bedömning Accepteras men dessa kan ge annan, värdefull information till användare och är därför bra att bifoga. (Sektoriella/generiska EPD kan premieras under delkriterium 2.2).

Delkriterium 2.2 "Primärenergiförbrukning under produktionsskedet" premierar användning av energibärare¹ från förnybara resurser². Här krävs att informationen redovisas i en verifierad (tredjepartsgranskad) EPD som följer standarderna ISO 14025 och EN15804 (eller gällande standard för annan produktgrupp). Både produktspecifik eller sektoriell/generisk EPD får bedömning Rekommenderas om kriteriekravet för energiförbrukning uppfylls, det vill säga 50 % eller mer av primärenergien kommer från förnybara resurser. Alternativt kan ett certifikat för klimatkompensering enligt Gold Standard® (Climate Security & Sustainable Development) bifogas. Där är ett alternativ att redovisa utsläpp som klimatkompenseras motsvarande Scope 3 i det så kallade Greenhouse gas protokollet enligt Science Based Targets initiative.

Klimatkompensering är omdiskuterat men det verkar som om kompensering kan bidra med positiva effekter under en omställningsperiod. Byggvarubedömningen har valt att endast godkänna klimatkompensering enligt Gold Standard®, en internationell standard framtagen av FN. Gold Standard®-projekt ska bland annat leda till äkta reducering av koldioxidutsläpp, ge kunskap och erfarenhet gällande återvinningsbar energi och energieffektiviseringar i utvecklingsländer, samt verka för hållbar användning av naturresurser. Ett flertal miljöorganisationer ställer sig bakom standarden, bland annat Världsnaturfonden.

Delkriterium 2.3 "Elanvändning under slutproduktion" bedöms endast i de fall en EPD saknas. Då inte alla företag har möjlighet att ta fram en EPD premierar kriterium 2.3 de som kan visa på att större delen av elanvändning under slutproduktionen kommer från förnybara energikällor. Här godkänns redovisning enligt punkt 4 "Produktionsskedet" i Byggvarubedömningens deklarationsmall för bedömning av produkter, informationen kan även lämnas i en annan

byggvarudeklarationsmall. Ett certifikat/intyg från en elleverantör kan också användas som underlag om det innehåller rätt information (se kriteriedokumentet). Kriterium 2.3 bedöms inte om en verifierad EPD finns.

Referenser

¹Energibärare är ett system/fysikalisk process eller ett ämne som lagrar eller transporterar energi, men är inte en energikälla i sig. Några exempel är elektricitet, bensin och varmt vatten.

²Definition enligt Direktiv 2009/28/EG: Energi från förnybara, icke-fossila energikällor, nämligen vindenergi, solenergi, aerotermisk energi (luftvärme), geotermisk energi, hydrotermisk energi (vattenvärme) och havsenergi, vattenkraft, biomassa (den biologiskt nedbrytbara delen av produkter), avfall och restprodukter av biologiskt ursprung, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas. Biobränslet får ej bestå av palmolja.

För mer information se följande referenser

IVL: <https://www.ivl.se/toppmeny/om-ivl/dotterbolag-och-samagda-anlaggningar/epd-international-ab.html>

Det internationella EPD-systemet: <https://www.environdec.com/>

Direktiv 2009/28/EG: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32009L0028>

Gold standard: <https://www.goldstandard.org/>

Science Based Targets initiative: <https://sciencebasedtargets.org/2018/05/25/how-can-companies-address-their-scope-3-greenhouse-gas-emissions/>